

בעזהשי"ת

גלי מסכתא

הוכן ע"י ת"ח א' מיקירי ירושלים והופץ על ידי כולל עיון הדף
עיקר כללי מסקנת הסוגיות [ומקורות]
מיועד לאלו שלמדו הסוגיא לתועלת חזרה מקוצרת ושינון

מסכת עבודה זרה

כללים לשימוש

[] = מקור או טעם הדבר
() = הוספת פרט או תוספת ביאור
להל' = להלכה (כמובן לא למעשה)
מדאורייתא = מדאורייתא
לרש"י = שיטת רש"י כשתוס' חולקין - עי' בספר סיכומי גפ"ת את שיטת תוס' (וגם לעיקרי החידושים שבתוס')

בפעם הראשונה כדאי לדקדק מאד בדברי הסיכום כדי לתפוס מלא המובן לאור מה שלמדת בפנים הגמרא, ואח"כ לחזור בקלות הרבה פעמים שיהיו מחודדין בפיה.

נא להכניס השמטות החשובות בעיניך
נא להעיר הערות

©

כל הזכויות שמורות
תש"ס

כתובת להערות :

גפ"ת, רח' חזון איש 36
פעיה"ק ירושלים תובב"א
טל: 571-2016 (02)

פ"ג כל הצלמים

גמ' מ: - מב:

צלמים: ר"מ - כולם אסורין בהנאה, חכמים - רק כשבידו מקל, ציפור, כדור, והוסיפו - סייף, עטרה, טבעת, רשב"ג - כל דבר (וספק בצואה)
ר' יוחנן - מח' אי חייש למיעוט לגזור שאר מקומות אטו מקום שעובדין פעם א' בשנה
שמואל - מח' באנדרטי של מלך (לרש"י - המת) על פתח מדינה אם נעבד, לרש"י - בשאר צלמים לא אסר ר"מ
רבה - מח' בכרכים דעבדי לנוי אבל בכפרים לכו"ע אסורין
שברי צלם מותרין [ספק לא עבדום ספק ביטלום],
חוץ מתבנית יד או רגל (ר' אלחנן לרש"י - בכפרים) על בסיסן (לרש"י - בימוס ששם עובדין) [כיוצא בהן נעבד]
שברי ע"ז ודאי - שמואל - מותרין [רש"י - שוב אין עובדין, לרש"י מט: - רוב גוי שברן]
נשברה מאליה - ר' יוחנן - אסורין [אין ספק ביטול מוציא מידי ודאי]
ר"ל - מותרין [מסתמא מבטיל לה - דאפי' נפשה לא אצלה], לאביי חוץ מפחסה (נתמעכה),
וחוץ מעלין הנושרין [דרך גדילתה]
חבר שמת פירותיו בחזקת מתוקנין [חזקה שהכל מתוקן, ספק אי הכניסה במוץ (לרש"י - אכילת קבע דרבנן והימננו לחזקת חבר)]
פחסה ישראל ע"ז דגוי - אביי - לא בטל (אבל שבירה מהני)
רבא - מדאו' בטל ומדרבנן גזרה דלמא מגבה (רש"י - הפקר) ואח"כ מבטל (וכן בשיפה, שוחק, וכו')
ספק מי חתך ראש דרקון מותר [רש"י - ספק נעבד ספק גוי בטלו]
קן באילן הקדש אין נהנין מדרבנן [בעצים מעלמא (רש"י - אטו האילן), כמ"ד אין מעילה בגידולין]
באשירה מותר [כר"ל, עצים מעלמא, האפרוחין שא"צ לאמן [רש"י - א"צ לאילן] (משא"כ ביצים וצריכין לאמן [לרש"י - גזרו רבנן כאילן])]

גמ' מב: - מד:

כלים עם צורת מזל חמה, לבנה, דרקון (ציצין בין פרקי צואר), לר"י מניקה בן (חוה) ונקט גריוא ומאכיל (יוסף)
יוליכם לים המלח [חשיבי וציירי לפלח] - לרשב"ג רק על כלים מכובדין (רב - למעלה מן המים (רש"י - אוגני הכלי), שמואל - על תכשיטין) ולא שאר צורות [לרש"י - כרבנן דר"מ]
אסור לצייר פרצוף אדם [לא תעשון אותן] אבל המוצא מותר בהנאה
מותר לצייר דרקון [לא תעשון אתי - דוקא]
גוי מבטל ע"ז דחבירו; אינו יודע בטיב ע"ז (קטן) אינו מבטל; גוי מבטל בעל כרחו; יאוש מע"ז אינו ביטל מלעבוד
אסור לעשות תבנית היכל, אולם, עזרה, שלחן, מנורה [לא תעשון כדמות שמשין]
אסור לצייר ד' פנים בגוף אחד, מלאכים, חמה לבנה כוכבים ומזלות [לא תעשון אתי - כדמות שמשין במרום]
ואסור להשהות צורה בולטת [חשדא דעובד] חוץ מרבים, נשיא, להתלמד
מצא ע"ז - ר' יוסי - שוחק וזורה לרוח או לים
חכמים - לא לרוח [נעשה זבל ונאמר לא ידבק], ורק מותר למקום שאינו מגדל צמחין
אע"פ שהקטירו לנחש נחושת, מותר בהנאה [עשה לך - של משה ואינו אסור שאינו שלו]
{ עטרת מלכם (ע"ז דעמו) על ראש דוד, עדות לבית דוד שרק הראוי למלכות הולמתו }

מרחץ בחצר ע"ז מותר [כשמרחץ קדם [רש"י - לא כל הימנה לגזול הרבים] אפי' הכומרים נהנים, ואפי' ע"ז
קדם כשלא מחזיק טובה; ע"ז נוי למרחץ (רש"י - טפלה); משתינין לפנייה כל שעה (באין עבודתה
בכך) [אלהיהם - שנוהג בו משום אלוה]]

לר' חמא בר יוסף מזלזל בע"ז בטלה באין עבודתה בכך, בזלזול כל שעה; ור' אושעיא חולק

רש"י מד. - מד:

רש"י - מקום בראש לב' תפילין - רחב מקום כרך ב' רצועות
לר' חמא בר יוסף לרש"י - אסור לייפות ע"ז, ור' אושעיא חולק

גמ' מה. - מז.

מחובר לא מתסר [אלהיהם על ההרים ולא ההרים אלהיהם]
אבל צפוי הר אסור [לא תחמוד כסף וזהב עליהם],
לרמי ב"ח בשם ר"ל - ריה"ג חולק
ואבניו אסור למזבח [ק"ו מאתנן (רש"י - ואפי' מכשירי קרבן [בית ה']) - לחומרא דיינינן]

אשירה שנטעו (לרש"י - גרעין) ולבסוף עבדו
לרב ששת - לת"ק מותר [מתחת כל עץ רענן ולא עץ רענן (לרש"י - אינו תפיסת יד אדם דאינו אילן)]
וספק אי מאיס למצות לולב (אבל מתחלה לכך אסור [ואשריהם תשרפון])
לריה"ג אסור [תפיסת אדם, ר' יוסי בר"י - ואשריהם תגדעון], חוץ מעיקרו קודם שהשתחוה
[תגדעון - גידועו אסור] - לרב אשי (מח.) היינו לרבנן דריב"ר, אבל לריב"ר אף עיקרו אסור
[ואשריהם תשרפון (רש"י - לשון רבים - אף נטעו ולסוף עבדו)]

גידועי אשירה ונתיצת מזבחותם קודם כיבוש ושריפתם אחר כיבוש [תגדעון - תשרפו, אבד ואח"כ
תאבדון]

וצריך לשרש אחריה [אבד תאבדון, ואבדתם את שמם] ולת"ק דריב"ר ור"ע לכנות שם לגנאי

אבני הר שנדלדלו או ביצה (רש"י - והשתחוה להם) מח' בני ר' חייא ור' יוחנן אי מותרות [צד השוה
מה/אילן יבש ובהמה (רש"י - רק נאסר לגבוה) דאין תפיסת אדם] או אסורות [שקץ תשקצנו]

זקיפת ביצה - יש צד דהוי תפיסת אדם; יש צד דהוי גילוי דעת דניחא לי' בע"ז

משתחוה לקמה - קמח אסור למנחות [אין שינוי בנעבד - כעיברו ולבסוף נרבעו]
והגמ' דוחה דאין לידה שינוי משא"כ קמח

אשירה שביטלה ספק אי לר"פ אין דיחוי אצל מצות אף לקולא

ספק אי צמרה דנעבד כשר לבגדי כהונה, לציצית

כלי שיר מבהמה הנעבד - למ"ד עיקר שירה בכלי אסור, למ"ד בפה ספק [רש"י - צורך קרבן מאיס טפיל]

משתחוה למים שבמעין של יחיד ספק אי מימיו לנסכים [קמאי אזור או לקילוחו סגיד]
נט. - למים דיחיד שנתלשו לכו"ע אסור בהנאה

רש"י מה. - מו:

רש"י בל"ק - הרים אינן ע"ז ותקרובתן מותרת אבל עובדיהם בסייף דכווננו לע"ז
פי' אחרים דרש"י - הוי ע"ז ותקרובתן אסורה אלא שא"צ לעקור, וכששוחט רחוק ממהר אין מתכוין
לשם ע"ז

לרש"י אילן שעלה מאליו לכו"ע מותר, נטעו אילן לכו"ע אסור

לא מהני שינוי בתלוש שנאסר להדיוט

גמ' מז. - מח.

א' מכותליו בית ע"ז ונפל - כונס ד"א בחלקו ועושה בית הכסא לתינוקות או גדר קוצים
אבניו וכו' (רש"י - אף חלקו [אין ברירה]) - לת"ק טמא כשרץ [שקץ תשקצנו], לר"ע כנדה (במשא)
[תזרם כמו דוה]

בנה, חצב, נטע לע"ז עצמו כולו אסור (לרש"י - כמ"ד אסורה מיד)

הקצתו וחידוש - נוטל מה שחידש ומותר (אפי' חקק בגופו), העמיד ע"ז והוציאה - מותר

רב - השתחוה לבית אסרו [תלוש ולבסוף חברו כתלוש]

עץ שגידעו ופיסלו (רש"י - מחליף טפי - כנטוע מתחלה לכך), הבריך, הרכיב לשם ע"ז (רש"י - לעבוד הגידולין), לריכר"י משתחוה - נוטל התוספת ועיקרו מותר

אילן שתחתיה ע"ז - לחכמים אשירה, לר"ש רק בעובדים אותה

סימן לאשירה - רב - אין טועמים מפירותיה, שמואל ולהל' - לשיכר דע"ז ושותים ביום אידם

רש"י מז:

בנה וחצב לע"ז - מרש"י משמע דאגב הע"ז עובדים הבית ואבן

ביטול בית - יתוך ממנו קצת, אבן - תפגום

גמ' מח - מט:

לא ישב אף בצל צילה (רש"י - יותר ארוך מגובהה דקלוש)

עבר תחתיה טמא [יש תקרובת וכריב"ב דמטמאה באהל [זבחי מתים, רש"י - אסמכתא]], חוץ מגזולת הרבים [רש"י - לא גזר] אבל לכתחלה לא יעבור בדאיכא דירכא אחרינה ואדם חשוב ירוץ בדליכא

זורעין תחתיה ירקות בימות הגשמים [לר יוסי (להל') זו"ז (נשירה וקרקע) גורם מותר, לרבנן מה שמשביח בנביה פוגם בצל] [חוץ מחזרת [רש"י - צל יפה לעולם] לתי' א' לרבנן דר' יוסי אסור [זו"ז גורם]

צירוף שאור חולין ותרומה - ר"א - לאביי אסור [זו"ז ג] וכשסילק הראשון אחר אחרון [רש"י - אין היתר מצטרף לאיסור, ואע"פ שכבר נתן כח אין זו"ז ג וביטל הראשון], צד בגמ' - מ"מ אחר אחרון (ובב"א מותר)

חכמים - מ"מ מותר [זו"ז ג מותר]

הסיק תנור בעצי אשירה חדש יותץ ישן יוצץ,

בדיעבד לת"ק תערובת הפת אסורה [אין פדיון לע"ז],

ר"א ולהל' - יוליך הנאה (לרש"י - דמי עצים) לים המלח

וכן מח' בארג בו בגד; לרב אדא ב"א מודה ר"א בתערובת חבית יי"נ (רש"י - וימכור כולן ביחד חוץ מדמי יי"נ), ורב חסדא חולק

ביטול אשירה אפי' נטל עלה, ולא בשיפה לצרכה - וברייתא כמ"ד השפאין מותרין

נשתברה מאליה - רב - צריך לבטל כל קיסם, שמואל - א"צ [מח' אי עובדין לשברים, לשברי שברים, בנפתרקו חוליותיה והדיוט יכול להחזירה]

רש"י מט. - מט:

אסור לכתחלה לנטוע אגוז של ערלה לכו"ע, בדיעבד - לר' יוסי לרש"י מותר [זו"ז ג]

לפי' בגמ' דאף לשמואל עובדין לשברים מאליה - לרש"י - בראינה שנשתברה